

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

11 - HALLEL ON YOM HA'ATZMAUT OU ISRAEL CENTER - SUMMER 2016

A] HALLEL - A RISKY VENTURE

The question of whether or not to say Hallel on Yom Ha'atzmaut cannot simply be resolved by staying on the 'safe side' and doing nothing. Failing to say Hallel when it is needed is a serious problem

1. ביקש הקדוש ברוך הוא לעשותות חזקיהו משיח אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם! ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניו - לא עשיתו משיח, חזקיה שעשת לוי כל הנסים הלו ולא אמר שירה לפניו - תעשוו משיח?
סנהדרין צד.

King Chizkiyahu failed to become Mashiach due to his failure to sing Shira as a result of the miraculous success and victory that he had over his enemies

2. הקורא הלל בכל יום - הרי זה מחרף ומגדף!

שבת קי"ה:

On the other hand, to over-say Hallel is to make a mockery of God!

B] OBLIGATIONS - THE CHANUKAH PRECEDENT

3. אמר رب יהודה אמר שמואל: שיר שבתורה - משה וישראל אמרוهو בשעה שעלו מן הים. והלל זה מי אמרו? נבאים שביניהם תקנו לנו לישראל, שירו אומרוינו אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליו, ולכשנגאלין אומרים אותו על גואלתן
פסחים קי"ז.

The early Nevi'im instituted Hallel as a necessary response to thank God for saving the Jewish people

4. רשי"ם
ועל כל צרה שלא תבא עליהם - חומרייס הוטו על גלוותן, כנון חנוכה

Rashi brings Chanukah as an example

5. ... דקביעת יום מועד ביום עשיית נס הוא ק"ז דאוריתית ולפ"ע"ד לפ"ז יום פורים וימי חנוכה דאוריתיתא הם! אך מה לעשות בהם - אם לשלהן מנחות או להדלק נרות או לעשות זכר אחר - זהו דרבנן. והעובד ואינו עושה שום זכר לימי חנוכה ופורים עובר על מצות עשה דאוריתיתא, אך העושה שום זכר יהיה מה שהוא עכ"פ ביום א' מימי חנוכה, ואפילו לא הדליק נרות ולא שלח מנחות בפורים וכדומה, אינו אלא עבריין דרבנן. ואפשר קריאת הלל ומגילה הוה ק"ז دائ' לומר שירה כמו שציוה בפסח בספר יציאת מצרים בפה ה"ג מモות לחיים חייב לומר שירה בפה דזקה ...
שורט חתום סופר חלק ב (יורה דעתה) סימן רלג

According to the Chatam Sofer, fixing a day of celebration on the anniversary of a national miracle is a mitzvah min haTorah which we learn from the mitzvah of saying the Haggada! Creating new holidays for other reasons is a problem and the Chatam Sofer even casts doubt on the validity of the 'new' holiday of the Hilula of Rav Shimon Bar Yochai on Lag BaOmer!

C] RESERVATIONS - THE PURIM PRECEDENT

6. אֵי הָכִי הַלְלָן נִמְאָן - לְפִי שָׁאוֹן אָוּמְרִים הַלְלָן עַל נֵס שְׁבָחֶתֶה לְאָרֶץ..... רַב נָחָמָן אָמָר: קָרִירְתָּא זֶה הַלְילָא, רַבָּא אָמָר: בְּשָׁלָמָא
תְּהִלִּים (קְיָ"ג) הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' - וְלَا עֲבָדֵי פֿרֻעָה, אֶלָּא הַכָּא - הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' וְלَا עֲבָדֵי אֲחַשְׁרוֹשִׁי? אֲכַתִּי עֲבָדֵי אֲחַשְׁרוֹשִׁי אָנָן
מִגְילָה יָד.

The Gemara brings 3 reasons why we do not say Hallel on Purim:- (i) the miracle did not happen in Eretz Yisrael; (ii) we DO say 'Hallel' - in the form of the Megilla; (iii) we do not say Hallel since we were not FULLY redeemed

- How would this impact of the issue of Israeli Independence - were we 'fully redeemed'. What about according to the other opinions?

7. כל אחד שアイידעהו צרה ונגאל הימנה רשאי לקבוע הallel לעצמו באותו יום בכל שנה, אלא שאינו מברך עליו. וכן הדין בכל
ציבור וציבור. כך היה יסוד נبאים לאמרו על כל צרה וצירה כשנוגאים ממנה
מאירי בית הבחירה פסחים קי.

The Meiri rules that individuals or communities which are redeemed should institute Hallel without a beracha. (Hallel with a beracha is reserved for the redemption of the whole nation).

- How does this impact on Yom Ha'atzmaut? Were the entire people redeemed or only some? In the Chanukah story, was the whole nation redeemed? What is 'total redemption' - does it depend on numbers, the building of the Temple?
- Who is included in 'the whole nation'? Some poskim bring a proof from the mitzvah of the Chatat brought by the Sanhedrin when the majority of the Jewish people sinned. This includes only those living in Eretz Yisrael! So too perhaps a salvation for the Nation is measured only by those living in E.Y.
- Note that the ruling of the Meiri and the talmudic statement in Pesachim (see 3 above) are NOT brought as halacha in the Rambam or the Shulchan Aruch. Does this means that they are not normative?

8. יכוליס צוי עיר לתקן צמסכמך וצחרס עליכס ועל צהלייס להזכיר נטעות פורייס צויס צנענץ צו ס (כר"מ הלתקר מ"ט)
מגן אברהם סימון טרפה:

The Magen Avraham does bring the halacha that individuals or communities should declare a private 'Purim' to celebrate auspicious dates on which they were redeemed. There are a number of famous examples of people who did this, such as the Chayei Adam who declared a private 'Purim' every year on the anniversary of the day that he and his family were saved from a terrible fire

D] WHAT IS 'GEULA'?

9. (כ) וְקַיִם תָּאִמְרוֹ מִה-מָּאכֵל בְּשָׁנָה הַשְׁבִּיאָתָה הוּא לֹא נָגַע וְלֹא נָאשֵׂר אֶת-תְּתִבּוֹאָתָנוּ: (כא) וְצִוְּיוֹתִי אֶת-בְּרָכָתִי לְלִבָּם בְּשָׁנָה הַשְׁשִׁית וְעַשְׂתָּה
אֶת-תְּתִבּוֹאָה לְשָׁלֵש הַשָּׁנִים: (כב) וְזָרַעְתָּם אֶת הַשָּׁנָה הַשְׁמִינִית וְאֶכְלָתָם מִן-הַתְּבּוֹאָה יְשָׁוֹעָ עד-בָּוֹא תְּתִבּוֹאָה
תְּאִכְלֵוּ יְשָׁוֹעָ: (כג) וְהַאֲרֵץ לֹא תִּמְפַרֵּל לְצִמְתָּה כִּילִי הָאָרֶץ קִירְגָּנִים וְתוֹשְׁבִים אֲתָם עַמְּךָ: (כד) וְבָכְלָא אֲרֵץ אֲחַזְתֶּכָם גַּאֲלָה תַּתְנוּ לְאָרֶץ
ויקרא כה-כ-כ

Leaving the land to rest during Shemita and thereby acknowledging God's true ownership of the Land is called 'Geula'

10. (כה) קִיְּמִיקָה אֲחִיךָ וִמְכַר מִאֲחָתָו וּבָא גַּאֲלָה הַקְּרָב אֲלֵינוּ וְגַאֲלָה אֶת מִקְרָב אֲחִיךָ: (כו) וְאַיִשׁ כִּי לֹא יְהִי-לְךָ גַּאֲלָה וְהַשִּׁיגָה יְדוֹ וּמְצָא
בְּצִי נָאָלָתוֹ
ויקרא כה-כ-כו

If a person became poor and had to sell their ancestral lands to a stranger they could be bought back by a 'Goel'. This process of restoring ownership is called 'Geula'

(כט) ולא יש כי-ימכדר בית-מושב עיר חומה ורשותה גאלתו עד-תָּמֵשׁ שְׁנִית מִמְכָרֶוּ יְמִים וַתְּהִיא גָּאֵלָה (ל) ואם לא-גאל עד-מילאת לו
שנה תמיימת וקם הבית אשר-בעל אחר-לא לו חמה לאמיתת קינה אותו לדורתי לא יצא ביבל (לא) ובתי החצרים אשר
או-להם חמה סביר על-שה הארץ יחאב גאלת הרים-לו וביבל יצא

ויקרא כה-כט-לא

If a person sells a house in a walled city they have 1 year to perform 'Geula' - buying by the house to restore its original ownership. For other property 'Geula' comes only at the Yovel year (if not bought back earlier)

(מז) וכי תשיג לך גר ותושב עפק ומך אחיך עמו ונמכר לך לארך עמק או לעקר מישחת גר: (מח) אחיך נמכר גאלת הרים-לו
אתך מיהיו גאלנו (מט) אר-דז'ו או בר-דז'ו? גאלנו או-משאר בשרו מפושחתו גאלנו או-השינה זו ונגאל

ויקרא כה-מז-מט

If a person becomes poor and sold themselves as an indentured servant to non-Jews, they, or a relative, may buy back their liberty. This process is (five time in quick succession!) called 'Geula'

רבי אליעזר אומר: בניסן נגאלו, בתשרי עתידין ליגאל. רבי יהושע אומר: בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל 13.

ראש השנה יא.

What type of 'Geula' are Chazal talking about here?

As such, Geula is defined as the restoration of a person to their independence and their ancestral lands. In the context of the return of the Jewish people to Eretz Yisrael in the 20C, can this process be similarly defined as a 'Geula' process. Does it necessarily have to lead directly to 'yeshua/salvation' or Mashiach?

E] HOW STRONG DOES 'GEULA' NEED TO BE?

(i) Is an open miracle needed?

- Yes, according to the Maharatz Chayot (Shabbat 21b), hence the miracle of the oil on Chanukah and not just the military victory. But how does this fit with Purim? We do not see that Chazal reject Hallel on Purim due to the lack of an open miracle.
- Were there open miracles in 1948? 1967? Is there more of an argument for Hallel on Yom Yerushalayim than Yom Ha'Atzmaut?

(ii) Is the current security situation a reason NOT to say Hallel?

- Yes, according to some - see Rav Ovadia Hadaya (Teshuvot Yaskil Avdi O.C. 10:7) and others, However

ומה ראו לומר גאולה בשביעית? - אמר רבא: מותוך שעתידין ליגאל בשביעית, לפיכך קבואה בשביעית, והאמר מר: בששית -
קולות, בשביעית - מלחמות, במצוות, בשביעית בן דוד בא. - מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא 14.

מגילה יז:

The Talmud explicitly states that the war leading up to Mashiach will itself be part of the geula

מתני' מזו לו כוס רביעי גומיר עליו את ההלל גמ' כתיב (שופטים ה:ב) בפרע פרעות בישראל בהתנקב עם פרקי ה'. התנדבו
ראשי עם - כשהקדוש ברוך הוא עושה לכם ניסים תרו אומרים שירה. התיבון הרי גאולה מצרים!! שנייה היא שהיא תחילת
גאולתן 15.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת פסחים פרק י

16. פni משה שם

וכלומר דהכתי לך כוב הלאה מתחלת דגלו לך נגלו לנו גמורי עד שזקנו כמורות זים כדרכיג ויושט כי זיוס כהוות מה ישלהן מיל מיליס. שעד כוועס לך נזעמו ממת וכיוועס האמור שירך

On the other hand, from the Talmud Yerushalmi's analysis of the obligation to say Hallel upon redemption it is clear that Hallel can only be said upon the completion of the redemption. Hence the Bnei Yisrael did not say Hallel when they left Egypt (which was only the 'start of geula') but at the Red Sea, when the Egyptians were finally destroyed

(iii) Is it permitted to innovate new holidays now?

(iv) How does the current spiritual situation in Israel impact on the debate?

F] CAN WE IGNORE IT

17. מה שאנו בו עכשי בארץ הקודשה קשה להגיד כתעת כאחלה דגאולה, אבל עכפ' חסדים גדולים מן הקצה אל קצה הארץ. מקצת היסורים של חורבן שתת אלפי אלפי מהחינו (יגדור ה' את הפרצה) אל קצה השמי - התישבות עמנוא במדינתנו בארץ הקודשה. מזה צריך למדוד ולקבוע אמונה לבב. אווי למי שיבא ליום הדין ועדין סומא הוא מלראות דבר מוחשי כזה

מכتب מלאיחו גז 352 (תש"ח)

18. עוד הוסיף רבינו בכמה הזדמנויות שכך עליינו להבין גם את הקמת מדינת ישראל בימינו שלאחר החורבן הגדול והיאוש שנאהו בקרב שאירית הפליטה, וכן לאור מצבת הנואש והאבוד של יהדות רוסיה, סיבוב הקב'ה את הקמת המדינה כדי לחזק את הזחות היהודית ולקיים את הקשר שבין יהדות הגלות וככל ישראל

אמת ליעקב, שמות יב:ב הערת 17

- Issues of Hakarat Hatov - to God, the Army, the State?

G] OTHER OPTIONS

(i) Half Hallel

19. אמר רבא: זאת אומרת הלילא דבריש ירחא לאו דאוריתא. דאמר רבי יוחנן משום רבינו שמעון בן יהוץ: שמונה עשר יום בשנה יחיד גומר בהן את הילל, ואלו הן: שמונת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, ויום טוב הראשון של פסח, ויום טוב של עצרת. ובוגלה עשרים ואחד יום, ואלו הן: תשעת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, ושני ימים הראשונים של פסח, ושני ימים טובים של עצרת. רב איקלע לבל, חזינו דקה קרו הלילא בראש ירחא. סבר לאפסוקינו. כיוון דחזקא דקה מدلגי דלוגי, אמר שמע מינה מנהג אבותיהם בידיהם

תענית כה:

The halacha includes the concept of a quasi-Hallel - 'Half Hallel' which does not have the halachic parameters of Hallel. We say this on Rosh Chodesh. Given its status as 'minhag' there is a halachic debate as to whether to make a beracha

20. ה"ת כל דינקט י"ח יוס דיחיד גומר צון ה"ת כבכל הילוי נקט ייחיד, דמשמען הילל נזכור ה"ת ה"ת כטלהר ימות בסוכנא? י"ל דהפי" נזכור צלון צלון כל יטלהל ייחיד קרי לאו מטוס דהילרין צערצוי פסחים (קי). נceilיס הילרוכו ותינקו נכס ליטרעל שיכו הומרים הוותו על כל פרך ופרק על כל נורא ונורא צלון היליכן וכצנגהילן הומרים הוותו על גהוולטן. ולכך נקט ייחיד דכי ליכח כל יטלהל הילן גומרין הוותו הילן צלון כימיס הילן נגיהו נטולס

תוספות סוכה מד:

Tosafot indicates that FULL Hallel can only be said on the days designated by Chazal or when ALL the Jewish people were saved. On other occasions, half Hallel is to be said. Again, as we saw above, is Yom Ha'atzmaut to be designated as a day on which all the Jewish people were saved?

(ii) Hallel without a beracha

- just tehilim?
- a change in the format of tefila? Is that a problem?

21. The Rav flatly opposed, on halakhic grounds, recitation of a bracha on the Hallel of Yom haAtzmaut. His written teshuva (unpublished) to the RCA permits Hallel without a bracha during the day, with the warning that rabbis should not impose the Hallel in the absence of popular support. He had objections to recitation of Hallel on the night of Yom haAtzmaut. These were minor, compared to the problem of bracha l'battala. Hence he advised rabbis not to fight the evening Hallel if the congregation really wanted it, but to resist the recitation of the bracha in any event.

Statement by Professor Shalom Carmy, 18 May 1999¹

22. There is no doubt that Hallel cannot be recited with a blessing today (p191). The recitation of Hallel is obligatory only when the redemption affects the Jewish nation in its entirety, and this will be realized only in Yemos Hamoshiach (p196)

Rabbi Aharon Solovetchik, Logic of the Heart, Logic of the Mind

23. Although some suggest reciting Hallel without a blessing on Yom Ha-Atzmaut, either due to doubt, because the takanah of the prophets never included reciting a blessing over Hallel, or due to the undesirable security and spiritual situation of the State of Israel, we might suggest a different approach. In addition to the eighteen days upon which one recites the full Hallel, one recites Hallel on the evening of Pesach during the seder. This Hallel has puzzled the commentators for centuries, as it appears to violate numerous classic halakhic norms: it is recited at night, it is interrupted by the meal, and it is not preceded by a berakhah. The Rishonim question the nature of this Hallel and why it does not conform to the classic models of Hallel.
 R. Hai Gaon, as cited by the Rishonim, offers an intriguing explanation. He distinguishes between Hallel of the eighteen days, upon which one is obligated to read (korei) Hallel, and the Hallel of the seder, which one is obligated to sing (shirah) in response to the miraculous events of yetziat mitzrayim. This Hallel of "shirah" is meant to be a spontaneous outburst of song expressing praise and gratitude to the Almighty for the redemption from Egypt. A berakhah before such a Hallel is not only unnecessary, but also inappropriate, as it undermines and negates the very essence of this Hallel. One might suggest that the Hallel described by the Gemara in Pesachim, which one recites in response to a miracle, should also be "spontaneous," a "shirah," and not preceded by a blessing. The closer one is to an event, the less formal and more "natural" the Hallel is. If so, then this model of Hallel, without a blessing, may actually be the more appropriate Hallel for Yom Ha-Atzmaut. Those who pray in Religious Zionist communities in Israel on Yom Ha-Atzmaut can testify to the genuine feeling of fervor and relevance with which Hallel is recited on that day.

Rabbi David Brofsky, The Halachic Basis for Yom Ha-Atzmaut, YU Yom Haatzmaut To Go 5772²

APPENDIX 1 - SUMMARY OF RATIONALES³

Against reciting Hallel:

- o Ideological Objections
- § The establishment of the State of Israel is viewed negatively; there is no value, religious or otherwise in a State without the Messiah.
- § There is no significant religious value in a State that is not run according to Jewish Law.
- § While significant in many ways, the State of Israel is not inherently religiously or estachatologically important.

1. See <http://www.aishdas.org/avodah/vol03/v03n056.shtml>

2. www.yutorah.org/togo/haatzmaut/

3. Courtesy of Hirhurim - see <http://hirhurim.blogspot.co.il/2007/04/hallel-on-yom-ha-atzmaut.html>

o Technical Objections

- § The war has not ended; people are still suffering and dying.
- § Even if the establishment of the State is considered the start of the redemptive process, Hallel should be reserved for the ultimate redemption.
- § It is inappropriate to add any festivals to the calendar to mark events in Jewish history (one may [perhaps should] intend that the Hallel on Rosh Chodesh Iyar incorporate the miracles surrounding the establishment of the State).

In favor of reciting Hallel:o Half Hallel

- § The introduction of Hallel into the services should follow the model of *Rosh Chodesh*.
- § While it is appropriate to say Hallel, the Talmud (*Shabbat 118b*) warns against reciting Hallel “each day.” This warning only applies to the complete Hallel.

o Full Hallel without a blessing:

- § In theory it [a blessing] would be appropriate, but practically unwise and should not be done
- § The Chief Rabbinate ruled to recite Hallel without a blessing.
- § Out of respect for those poskim who opposed saying anything at all (as a compromise).
- § Not to promulgate unnecessary dispute.
- § Inherently inappropriate to recite a blessing:
- § *Safek berakhah le-vattalah*.
- § The miracles did not occur to all of *kelal Yisrael*.
- § The joy of the establishment of the State was mixed with tragedy.
- § The lack of Jewish character of the current State and lack of Jewish awareness by a majority of its inhabitants militate against a complete expression of joy.
- § A congregation should not recite a blessing, but individuals who choose, may do so.
- § The enemies of the State continue in their belligerence; the wars have not effectively ended.

o Full Hallel with a blessing:

- § The day is established as a real holiday.
- § A blessing is appropriate for the initiation of the redemptive process.
- § The miraculous nature of the founding of the State demands a blessing.
- § The miracles occurred for all of *Klal Yisrael*, halakhically defined.
- § Should depend on the community's practice with regard to reciting half Hallel on *Rosh Hodesh*.

o When to say Hallel

- § Since the vote in the United Nations was at midnight, it is appropriate to recite Hallel (without a blessing) in the evening as well.
- § After *shemoneh esrei*
- § Hallel should be recited at the same point in the service that it is recited on other festivals
- § After the conclusion of services
- § For kabbalistic reasons, it is preferable not to introduce any breaks into the standard order of prayer services that were not instituted by the Sages to be done on those specific days.
- § Even from a more traditional perspective, it is still inappropriate to change the order of the prayer service.
- § The redemption is, as yet, incomplete and therefore Hallel should be delayed until the conclusion of services.
- § After *kaddish titkabal* one may recite Hallel since the main section of the services has ended and there is some hesitation to introduce it into the normal order.

APPENDIX 2 - TABLE OF RABBINIC POSITIONS⁴

Name	No	Full	Half	Blessing	When
R. Yoel Teitelbaum[1]	X				
R. Zvi Pesah Frank[2]	X				
R. Yosef Shalom Kahaneman	X				
R. Eliezer Waldenburg[3]	X				
R. Shlomo Goren		X		Yes	
R. Meshullam Roth[4]		X		Yes	
R. Shlomo Yosef Zevin		X		Yes	
R. Yehudah Gershuni		X		Yes	
R. Hayyim David ha-Levi		X		Yes	
R. Natan Zvi Friedman[5]		X		Yes	
R. David Hayyim Sheloush[6]			X	Depends ...	
R. David ha-Kohen[7]		X		No	
R. Isser Yehudah Unterman[8]		X		No, unless that is your custom	
R. Yitzhak Nissim[9]		X		No, unless that is your custom	
R. Yosef Dov Soloveitchik[10]		X		No	
R. Aharon Lichtenstein		X		No	
R. Ovadiah Hedayah[11]		X		No	After services
R. Ovadiah Yosef[12]		X		No	After services
R. David Lifshitz[13]		X		No	
R. Ahron Soloveitchik[14]		X		No	
R. Avraham Shapira[15]		X		No, unless that is your custom	
R. Shalom Yitzhak ha-Levi		X		No	
R. Ben Ziyon Hai Uziel[16]		X		No	
R. Y. Berman[17]		X		No	
R. Elazar Man Shach[18]		X		No	
R. Shaul Yisraeli[19]		X		No	

4. Courtesy of Hirhurim - see <http://hirhurim.blogspot.co.il/2007/04/hallel-on-yom-ha-atzmaut.html>To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com

Name	No	Full	Half	Blessing	When
R. Ushpizai[20]		X		No	
R. Shalom Mesas[21]		X		No	
R. Y. Harlop[22]		X		No	Night
R. Mordekhai Eliyahu[23]			X	No	Before <i>kaddish titkabal</i>
R. Menashe Klein R. Shemu'el Wozner R. Yosef Shalom Elyashiv R. Shelomoh Zalman Auerbach R. Yitzchak Hutner R. Moshe Feinstein					Unable to determine their positions – it seems logical to assume that they oppose the recitation of <i>Hallel</i> .
R. Hershel Schachter		X		No	Preferably after services
R. Moshe Zvi Neriyah[24]			X	No	
R. Yitzhak Weisz[25]	X				
R. Ya'akov Kaminetsky[26]	X				
R. Menachem Mendel Schneerson[27]	X				
R. Yitzchak Herzog ⁵ R. Eliezer Melamed R. Yisrael Meir Lau		X		No Yes? No (at night) Yes (by day)	Day only Day only

[1] *Va-Yo'el Moshe*.

[2] Cited in *Shu"t Yabi'a Omer OH* 6:41.

[3] *Shu"t Tzitz Eliezer* 10:10.

[4] *Shu"t Kol Mevasser* 21.

[5] *Netzer Mata'ai* 36.

[6] *Shu"t Hemdah Genuzah* 36.

[7] <http://www.daat.ac.il/DAAT/ezrachut/harabanut3-2.htm> note 33.

[8] Ibid.

[9] R. Shelomo Aviner, *Be-Ahavah u-ve-Emunah* (Beit El, Israel: Sifriyat Hannah, 2000), 312.

[10] Recorded by R. Shalom Carmy; <http://www.aishdas.org/avodah/vol03/v03n056.shtml#11>.

[11] *Shu"t Yaskil Avdi OH* 6:10:7.

[12] *Shu"t Yabi'a Omer OH* 6:41.

[13] <http://www.aishdas.org/asp/2005/05/yom-haatzmaut.shtml>.

[14] <http://hirhurim.blogspot.com/2005/05/religious-zionism-debate-v.html>.

[15] R. Shemuel Katz, *Ha-Rabbanut ha-Rashit le-Yisrael: Shiv'im Shanah li-Yesodah, Samkhutah, Pe'uloteha, Toldoteha* (Jerusalem: Heikhal Shelomoh, 2002), 902.

[16] <http://www.daat.ac.il/DAAT/ezrachut/harabanut3-2.htm>.

[17] <http://www.daat.ac.il/DAAT/ezrachut/harabanut3-2.htm> note 30.

[18] <http://www.daat.ac.il/DAAT/ezrachut/harabanut3-2.htm> note 53.

[19] R. Shemuel Katz, *Ha-Rabbanut ha-Rashit le-Yisrael: Shiv'im Shanah li-Yesodah, Samkhutah, Pe'uloteha, Toldoteha* (Jerusalem: Heikhal Shelomoh, 2002), 901.

[20] Ibid., 902.

[21] *Shu"t Shemesh u-Magen OH* (3:63, 66).

[22] <http://www.daat.ac.il/DAAT/ezrachut/harabanut3-2.htm> note 48.

[23] <http://www.moriya.org.il/shut/index.asp?SubList=84&RavList=0&answer=0&question=0&coteret=0&q=&page=3>.

[24] Quoted in *Shu"t Yabi'a Omer OH* 5:35:5.

[25] *Shu"t Minhat Yitzhak* 10:10.

[26] *Shu"t Minhat Yitzhak* 10:10:end.

[27] *Iggerot Kodesh* 25, 257. Also see *Sihot Kodesh* 5727, vol. 2, 313 regarding *Yom Yerushalayim*, quoted in R. Yaakov ha-Levi Horowitz, "Al 'Yom Yerushalayim:" 28 Iyyar ke-Yom Hag – ha-Omnam?," *Pardes Habad* 11 (5763): 166.

5. This has historically been the general position of the Israeli Chief Rabbinate, other than Rav Gore

To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com